

Beretning 2013

INDLEDNING

Det er dejligt at være formand for en forening, hvor det går godt. Og det gør det. Relationen til myndighederne har det seneste år ændret karakter, så foreningen har betydeligt mere medbør. Det gælder både på det politiske og administrative niveau. Vi er blevet lyttet til; vi er blevet spurgt til råds; man har indirekte bedt om vores støtte; ja, en enkelt gang eller to har man inddraget os.

Men det er ikke sådan, at vi kan plastre væggen til med trofær. Vi har i højere grad en rolle, hvor vi er med til at indstille sigtet. Kan man få det vendt den rigtige vej, må andre godt trykke på aftrækkeren.

Og med træhjemmesiden har vi i år også vist, at vi selv kan og vil.

Vores egentlige arbejde går således godt. Hvor det knager lidt, og der skal rydde op og gøres rent er på den organisatoriske front med hensyn til økonomi og medlems-tal.

Lad os se lidt nærmere på det hele. Først nogle centrale problemfelter, så årets gang i øvrigt, dernæst noget om organisationen og til sidst nogle pile ud i fremtiden.

CENTRALE PROBLEMFELTER

Respekten for foreningen

I sidste års beretning udtrykte jeg nogen utilfredshed med den svage kontakt, vi havde til politikerne igennem de enkelte sager, først og fremmest fordi den kommunale administration i vid udstrækning er blevet bemyndiget til at træffe afgørelser. Man har i kommunen anerkendt problemet, og teknisk direktør har i januar skrevet til foreningen om, hvilke procedurer der kan og skal sikre, at politikerne bliver bekendte med de henvendelser, vi stiler til udvalget.

Denne opblødning i kontakten fortsatte, da vi temmelig krast havde kritiseret sagsbehandlingen vedrørende Christiansgade 36. Borgmesteren tog naturligt nok og sympatisk sine ansatte i forsvar og inviterede til et møde i marts, hvor han og teknisk direktør ville forklare kommunens fremgangsmåde. Men selv om vi kunne forstå interessen i at behandle investorer godt og forsøget på at tilrettelægge arbejdet, så det bliver overkommeligt for administrationen, så måtte vi fastholde, at den demokratiske borgermedindflydelse ikke måtte lide under det og skulle tages alvorligt. Som en sidegevinst til mødet ville borgmesteren og teknisk direktør arbejde for, at FBL i lighed med Naturfredningsforeningen ind imellem kan mødes direkte med Teknik- og miljøudvalget.

Som det fremgår, er sidste års skyer ved at lette. Og der har også været betydelig større kontakt til administrationen ud over høringsvar. Lad mig opliste følgende:

- I forbindelse med et lokalplanforslag i Mellemgade, Hjørring, blev vi bedt om at uddybe nogle bemærkninger, hvilket resulterede i justeringer af det endelige forslag.
- I forbindelse med en ansøgning om at sætte plasticvinduer i Børsen 1, Hjørring, kunne vi mærke på administrationen, at man meget gerne så vores opbakning til at forhindre det. Og vi fremskaffede billeder af bygningens oprindelige udseende.
- Vi blev inviteret til en test af brugervenligheden af den elektroniske kommuneplan.
- Jeg blev inviteret til et kort indlæg på et borgermøde om en helhedsplan for udviklingen i Løkken – og vil få invitation som almindelig deltager til de kommende møder.

Når vi dertil lægger, at borgmesteren uden tøven sagde ja til at åbne træhjemmesiden, som jeg vender tilbage til senere, fornemmer vi, at der nu står en vis respekt om foreningens arbejde.

Klager til NMKN

Sidste år blev to klagesager til Natur- og Miljøklagenævnet omtalt i beretningen. Vi havde ud fra de sagsbehandlingstider, vi fik oplyst, regnet med at få svar i henholdsvis december sidste år og i marts i år.

Den første sag vedrørende byggeriet på Garni-grunden, som skulle have været afgjort senest i december sidste år, afventer stadig en afgørelse. Og nu står byggeriet der i fuld højde. Hvis vi får medhold, er der reelt ikke andre muligheder end en retslig lovliggørelse, hvilket vil sige dispensation. Fjernelse af altaner og et par etager synes helt utopisk.

Den anden klagesag, den om byggeriet i Skolegade, hvor kaffehandlen og autoværkstedet lå, fik vi en afgørelse på i sidste uge mere end halvandet år efter, at klagen blev sendt. Vi fik ikke medhold. Afgørelsen er inappellabel, men synes for mig at se at være fremkommet lidt på samme måde, som når man sidder og laver matematikopgaver ved et skrivebord. Afgørelsen viser os imidlertid, hvor lidt den bevarende lokalplan for Gl. Hjørring i virkeligheden beskytter, hvis man pludselig får andre ideer. Uanset om man bryder sig om den nye bygning eller ej, tror jeg, at ingen ved deres fulde fem vil tænke, at den er omfattet af den bevarende lokalplan for Gl. Hjørring. Men det er den. Og man kan på den baggrund være bekymret for, hvad fremtiden bringer.

En tredje klagesag i Natur- og Miljøklagenævnet har foreningen kun fulgt på side-linjen om end engageret. Den handler om Christiansgade 36, hvor en nabo, som er medlem af vores forening, rejste klagesagen om den manglende lokalplan og bemærkelsesværdigt hurtigt fik svar med positivt udfald. Et svar så betids, at det konkrete

projekt fysisk kunne være blevet ændret, men bygherre og myndigheder agerede så besværligt og fodslæbende, at man som høringspart i den netop overståede høringsfase vedr. lokalplanen stod over for et fait accompli.

En to år gammel sag stadig uden svar, en sag, som uforståeligt gik os imod, og en sag med medhold, men uden effekt. Lige nu må vi overveje, om denne klagemulighed overhovedet kan gavne foreningens arbejde.

ÅRETS GANG

Træhjemmesiden

Den vel nok største begivenhed i foreningen i årets løb er åbningen af hjemmesiden ”Træer i Hjørring kommune”. Projektet tog sin spæde begyndelse ved generalforsamlingen i 2010, hvor der blev gjort opmærksom på den gamle træregistrant fra 1977 og plæderet for en revision.

Efter et år kom arbejdet så i gang med månedlige møder, og for at gøre en lang historie kort (projektet blev også omtalt ved sidste års generalforsamling) endte revisionen af træregistranten for Hjørring by som en hjemmeside om træer i hele kommunen. Den er med sit nuværende omfang ikke færdig og bliver det heller aldrig, for det er ikke meningen. Vi har stadig materiale, som vil blive lagt på i løbet af vinteren; men det er også tanken, at alle brugere kan komme med forslag til indhold – ja, det opfordrer vi faktisk til.

I øjeblikket mangler vi tilsyneladende at få siden optimeret med hensyn til søgning, så det er bedst, når man vil finde siden, at man i browserens adressefelt skriver: www.træerihjørring.dk. Man skal bare bruge æ og ø – man når frem.

Da siden blev åbnet, var borgmesteren meget positiv og foreslog selv, at man skulle kunne linke til siden fra kommunens hjemmeside. Det vil vi glæde os til.

Trægruppen, som vi kalder redaktionsgruppen, opløses ikke, men vil i fremtiden mødes i mere begrænset omfang.

Kommuneplan

Det har også været en stor opgave at udarbejde høringssvar til Kommuneplan 2013. Planen er endnu ikke vedtaget. Det bliver en af det siddende byråds sidste embedshandlinger.

Jeg vil her nævne de vigtigste kommentarer, vi sendte, og hvordan de er blevet modtaget.

Vi udtalte os blandt andet om høje huse i Hjørring og Hirtshals. Om Hjørring skrives der, at der kan opføres høje huse ”i bymidtens kant”, men at ”bykernen” skal friholdes. Vi ønskede begreberne ”bymidstens kant” og ”bykernen” præciseret, men administrationen finder det ”uhensigtsmæssigt med en mere præcis afgrænsning”, så nu er der ret vide grænser for, hvor der kan bygges højt.

I Hirtshals vil man tillade op til fem højhuse på kanten mellem by og havn. Vi foreslog området halveret til øst for Jyllandsgade. Administrationen går ind på at præcisere, at der kun kan planlægges ét højhus, fordi der allerede i lokalplaner er givet mulighed for 4 højhuse. Så heller ikke det fik vi noget ud af. Dog kan vi glæde os over, at Hirtshals' mangeårige borgmester, Knud Størup, som privatperson havde gjort indsigelse på linje med vores.

I en retningslinje om det visuelle miljø i forbindelse med vej- og gaderum, ønskede vi fra FBL's side, at der også kom til at stå noget om vejtræer. Tilsvarende forslag kom fra Naturfredningsforeningen og Jørgen Stubgaard privat. Administrationen tilføjede på den baggrund, at beplantning er et væsentligt element i forbedringen af det visuelle miljø. Der var der en imødekommelse.

Selvfølgelig har vi fra FBL's side også udtalt os om værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger.

Med hensyn til kulturmiljøerne er der ingen ændringer fra Kommuneplan 2009. Der står en omfattende liste, som mangler nærmere beskrivelse. Vi ønskede, at man opprioriterede arbejdet, men administrationens urbane svar kan ret præcis tolkes til et "Nå!". Så der er udsigt til fire år mere, uden at der sker noget på området.

I den tidligere Sindal kommune har man ved en genregistrering luget pænt ud i det store antal bevaringsværdige bygninger; men derefter er kommunens interesse for, "at tilvejebringe et ensartet administrationsgrundlag", som det udtrykkes, kølnet betragteligt i forhold til resten af kommunen. Nu har man jo så også begrænset administrationens arbejde med nedrivningsansøgninger fra Sindal-området. Når vi så fra FBL's side foreslår, at de tre øvrige tidligere kommuner screenes for bevaringsværdige bygninger, svarer administrationen oversat til daglig dansk, at det er for dyrt, og mener, at yderligere udpegninger bør ske på baggrund af administrationen, museet og FBL's lokalkendskab. Vi har meldt tilbage, at vi er interesseret i at medvirke og meget gerne vil høre om administrationens tanker desangående.

Endelig bebuder kommuneplanforslaget et rådgivningstilbud til ejere af bevaringsværdige bygninger. Det initiativ har vi rost og anbefaler, at tilbuddet etableres hurtigst muligt. Dertil svarer administrationen: "Ejere af bevaringsværdige bygninger kan allerede nu søge vejledning hos kommunens administration", hvilket kan gøre én bekymret for, om der overhovedet er tænkt noget indhold i initiativet, eller det blot er ord.

Bygningspræmiering

Den 1. oktober 2012 uddelte FBL i samarbejde med Nordjyske Bank tre bygningspræmier. Vi syntes det var et vellykket arrangement og havde stor lyst til at gentage det. Vi vidste ganske vist, at kommunen havde planer om noget tilsvarende. Det havde man meddelt os, da kommunen takkede nej til at have plads i bedømmelseskomiteen.

Da man stadig efter nytår ikke havde behandlet sagen politisk, forespurgte vi, om kommunens planer ville resultere i noget konkret i år. Vi fik et svar, som kunne tolkes i alle retninger, og tolkede det så som, at der ikke ville ske noget i kommunalt regi i 2013. Vi meddelte kommunen denne tolkning og bad om en reaktion, hvis vi var galt afmarcheret.

Der kom aldrig svar, men en dag stod sagen på Teknik- og Miljøudvalgets dagsorden. Vi var heldigvis ikke rigtig kommet ud af starthullerne med vores arrangement, men gav skarp lyd fra os, og både direktør og udvalg fandt, at vi burde tages med på råd, så man kunne finde ”den bedst koordinerede løsning”, som det blev udtrykt i udvalgsreferatet.

Det viste sig dog, at kommunen, da det kom til stykket, overhovedet ikke havde noget at tilbyde, så vi kunne holde et arrangement i vores regi, men vi har fået sæde i bedømmelseskomiteen for det, der nu hedder Hjørring Kommunes Arkitekturpris. Vi fik også sat det fingeraftryk på projektet, at et flertal ikke kan trumfe en prismodtager igennem; der skal være enighed i bedømmelseskomiteen.

Efter dette forløb, hvor kommunen med den ene hånd har inddraget og med den anden tromlet, skal det indrømmes, at selve forløbet med valg af prismodtagere har været rigtig udmærket, og det lover godt for næste år.

Sager

Efter disse tre mere specielle sager, vil jeg i korthed nævne en håndfuld andre, som har været interessante.

Det røde pakhus i Sindal

Kulturstyrelsen har efter en rundtur i landet for at besigtige de fredede bygninger indstillet, at det røde pakhus i Sindal affredes. Det har vi modsat os. Fredningen er sket så sent som i 1987, hvorefter bygningen blev ombygget i samarbejde med fredningsmyndighederne. Derfor er det ikke rimeligt, at bruge den ombygning som begrundelse for en affredning, når pakhuset i øvrigt står som dengang og er vedligeholdet efter reglerne. Den endelige afgørelse er så vidt vides stadig ikke truffet.

”Politigrunden”

Statens ejendomsselskab Freja, som ejer den tidligere politistation i Hjørring, har ønsket udarbejdet en lokalplan, der tillader mere byggeri på grunden. Da selskabets henvendelse til kommunen kom på Teknik- og Miljøudvalgets dagsorden, råbte vi vagt i gevær og nævnte, at FBL på et borgermøde om teaterhuset og området omkring havde foreslået politistationen nedrevet og grunden lagt til amtmandshaven, som den oprindelig var en del af, så der mellem Metropol og teaterhuset ville løbe et grønt bånd. Forslaget fik den gang stor applaus. Udvalget besluttede da også, at planer for politigrunden skal ses i nærmere sammenhæng med teaterhuset og amtmandshaven.

Hjørring Stadion

Efter at byrådet i flere år vægelsindet ikke har kunnet beslutte, om Hjørring Stadion skulle ligge ved Park Vendia eller på Femhøje, er man pludselig endt på den sidste mulighed. Man vil rive den gamle tribune ned og bygge nyt på det areal med mulighed for en mindre tribune på banens østside. FBL arbejder for, at man tænker modsat og bygger nyt på østsiden og bevarer den gamle tribune som den billige langside. Hvor mange steder i landet findes nu tribuner fra sidst i 40'erne?

Hirtshals Station – Gamle havneadministration

Netop nu ligger en ansøgning om nedrivning af stationen i Hirtshals til behandling i kommunen. Vi og mange hirtshalsborgere er rystede over tiltaget. Bygningen er Hirtshals' dåbsattest. Den blev bygget, for at man derfra kunne lede byggeriet af havnen, uden hvilken Hirtshals intet var. Desuden er arkitekten den lokale Jens Jakobsen, som også tegnede en lang række bygninger i Hjørring, blandt andet det gamle bibliotek i Brinck Seidelins Gade, der nu er fredet.

FBL har i sit høringssvar også skitseret nogle muligheder for en nutidig funktion for bygningen.

Bevaringsværdig gård i Tolne

Netop nu behandles også en nedrivningsansøgning vedrørende en gård på Kirkevej i Tolne. Det er den første ansøgning efter, at der er blevet luget ud i de mange bevaringsværdige bygninger i den tidligere Sindal Kommune. Vi mener, at sagen rejser nogle spørgsmål af generel karakter: Skal man allerede nu tillade nedrivning af bygninger, som netop er genudpegede som bevaringsværdige? Den reducerede udpegning må betyde større karrighed. Hvor hårdt skal der arbejdes for at bevare en sådan gård? Det store antal tomme landbrugsbygninger, som man ikke kan finde funktioner til i dag, vil resultere i nedrivninger – også blandt ellers bevaringsværdige anlæg. Der mangles et bedre samlet overblik over kommunens bevaringsværdige bygninger.

Vi har bedt om, at denne sag bliver politisk behandlet, selv om beslutningskompetencen ellers er uddelegeret til administrationen.

Medlemsarrangementer

Der har det forgangne år været afholdt tre arrangementer: Arkitekturforedrag med Maria Bjerg Nørkjær, besøg ved Mårup Kirke og åbning af træhjemmesiden.

Foredraget med Maria omhandlede nybyggeri, hvor facaden bevarer principperne fra det ældre omkringliggende byggeri, men udformes med nye teknologier, funktioner og byggemetoder. Det blev arrangeret i samarbejde med Kunstmuseet og trak omkring 50 tilhørere.

Besøget ved Mårup Kirke, hvor brødrene Allan og Frank Normann Sørensen guidede og fortalte om kirkens historie og nedbrydning både ved kirken og ved kafebordet på Hotel Kirkedal, havde omkring 20 deltagere.

Endelig var der åbningen af træhjemmesiden, som foregik ved, at borgmesteren kikkede på musen, og Esther Mortensen præsenterede sidens indhold, mens forsamlingen nød et glas vin. Arrangementet havde omkring 30 gæster.

Efter vores tommelfingerregel skulle vi nok have haft et arrangement mere, men træhjemmesiden har krævet sin indsats.

ORGANISATIONEN

Landsforeningen

Jeg nævnte sidste år, at Landsforeningen havde henvendt sig om et nærmere samarbejde angående centralskoler. Projektet er forankret i Landsforeningens udvalg for nyere tids arkitektur. For vores del har vi bedt Mogens Thøgersen være ankermand og har dermed også Historisk Arkiv i hånden.

Arbejdet har længe stået i stampe, men har for nylig igen taget fart. Der er lavet en bruttoliste over de centralskoler, der er blevet bygget i kommunen. Nu forestår den vanskeligere udarbejdelse af en nettoliste over interessante skolebygninger, som ikke har undergået for store forandringer.

Lokalforeningen

Vores lokale forening har gennemgået en omstillingsproces, efter at vores mangeårige kasserer ved sidste generalforsamling trådte ud af bestyrelsen. Vi har brugt anledningen til at få en aftale med museets administration om at forestå vores bogholderi. Omstillingen har ført bogholder, kasserer og formand tæt på alle forhold, der berører kassererfunktionen. Nu er det første år gået, vi har fundet en rytme og er rigtig glade for samarbejdet.

Ved sidste års generalforsamling beklagede jeg, at foreningens medlemstal var gået lidt tilbage. I år er det stabiliseret, idet vi uændret har 57 indbetalinger. Når jeg vil tælle hoveder og graduerer medlemskaberne så personligt medlemskab tæller 1, familiemedlemskab 2 og firmamedlemskaber 3 bliver resultatet 99 mod sidste år 100.

Selv om denne opgørelse gør min fornemmelse af tilbagegang til skamme, vil jeg mene, at medlemstallet bør være højere.

Ikke mindst når man tager foreningens økonomiske situation i betragtning. Og den er utilfredsstillende. Når regnskabet forelægges vil I se, at vi har driftsunderskud. Vi tærer på en lille formue, men det fedtlag kan hurtigt forsvinde. Vi vil meget gerne bevare en lille buffer til ekstraordinære situationer, så den almindelige drift bør hvile i sig selv. Vi har allerede rebet sejlene lidt ved at opkræve et beløb for fortæringen ved generalforsamlingen og forsøger også at tænke i sponsoring, hvor det er en mulighed. Men den knap, vi først og fremmest kan skrue på, er kontingentets størrelse. Og det er i øjeblikket meget, meget lavt. Af vores laveste kontingentbeløb på 110 kr. har vi i øjeblikket – når Landsforeningen har fået sit kontingent og betaling for blad –

siger og skriver 3 kroner og 25 øre at drive forening for. Jeg gentager: 3 kroner og 25 øre! Af de små ti tusinde kroner, vi samlet kræver ind, går de tre fjerdedele til Landsforening og blad. Og de er bestemt ikke urimelige med deres priser. Et abonnement på bladet – uden foreningsmedlemskab – koster 220 kr. I øjeblikket får man her i Hjørring blad plus medlemskab hos os og derigennem også hos Landsforeningen for 110 kr. Det synes vi godt, vi kan tillade os at gøre noget ved; men mere om det under et senere punkt.

Vi kan også forbedre de økonomiske kår ved at anstrenge os for at øge medlemskaren, og bestyrelsen er fuldstændig klar over, at det er en nødvendig opgave, som ligger blandt de øverste i stakken.

FREMTIDEN

Opgaver udadtil

De opgaver, der ligger foran os, er for en stor del nogle, som ret pludseligt opstår og skal håndteres, når de dukker op. Allerede nu ved vi dog, at Teateroplevelseshuset og tilstødende områder (politigrunden, amtmandshaven, Mammutpladsen, Sysseltinet og Det Blå Hjørne) vil kræve vores opmærksomhed.

Og i samme område kan den nye busterminal og den trafikomlægning, der planlægges i Dronningensgade vise sig at kræve reaktioner. I forbindelse med det sidste har vi en ikke færdigtænkt idé om, at når Dronningensgade føres igennem Prinsensgade, og det sidste nuværende stykke efter s-svinget lukkes, bør gaden mellem de to Hack Kampmann-bygninger, hvor Hjørring Ny Tiende har haft til huse samt pladsen syd for omdannes til lille grøn oase, Hack Kampmanns Plads, med udsigt til den gamle toldbygning, som er tegnet af samme arkitekt. Den idé kunne vi muligvis omsættes i en skitse og præsentere offentligt.

Vi har også berørt en idé om at rejse spørgsmålet: Hvor blev spirene af? Flere bygninger i Hjørring er tydeligvis blevet amputeret i så henseende, og der er givetvis bygninger af samme slags andre steder i kommunen. Det ville være morsomt og forskønnende, om man kunne få genskabt nogle af disse spir.

Foreningen indadtil

Efter det vellykkede arkitekturforedrag i samarbejde med Kunstmuseet, er vi åbne for flere arrangementer af den slags, hvis vi er trygge ved de økonomiske konsekvenser.

Vi har også i sinde at genoptage vores åbent-hus-arrangementer med fokus på arkitektur og kulturhistorie, selv om det initiativ i år har været stillet på standby.

Sommerudflugten i 2012 måtte desværre aflyses, og i år havde vi ikke kræfterne til at løfte opgaven. Men nu er der nedsat en gruppe med to repræsentanter for Muse-

umsforeningen og to her fra FBL, som skal arrangere en udflugt til sommer. Det er tanken, at gruppen mødes første gang her inden jul.

Træhjemmesiden, som i år har tæret på bestyrelsens kræfter, skal naturligvis udbygges, men i roligere tempo.

Et arbejde, som der under alle omstændigheder skal være tid og kræfter til, er en organisatorisk revitalisering af foreningen. Det er helt nødvendigt, at vi kommer ud og gør os interessante for grupper, vi anser som potentielle medlemmer. I den sammenhæng får vi brug for en revision af foreningsfolderen og for at få pustet nyt liv i foreningens hjemmeside, så man der i højere grad kan gøre sig bekendt med foreningens vigtige, men ofte temmelig skjulte arbejde.

Vi vil også gennemgå foreningens vedtægter, hvor der i hvert fald er brug for præciseringer et par steder.

AFSLUTNING

Med denne beretning har jeg forsøgt at give generalforsamlingen en grundig orientering om foreningens virke, og hermed overgiver jeg den til forsamlingens behandling.